

Obsah

Petr Hromek	
Carl G. Hempel, logický empirismus a metafyzika	9
Carl G. Hempel a filozofie vědy 20. století	9
Věda a metafyzika: vyhnání metafyziky a její návrat	22

Carl G. Hempel Filozofie přírodních věd

Předmluva k ediční řadě Základy filozofie	37
Předmluva autora	39
1. Náplň a cíle této knihy	41
2. Vědecké zkoumání: Objev a jeho testování	45
2.1 Příklad z historie	45
2.2 Základní prvky procesu testování vědecké hypotézy	49
2.3 Úloha indukce ve vědeckém zkoumání	56
3. Testování vědeckých hypotéz: Jeho logika a průkaznost	69
3.1 Experimentální versus neexperimentální testy	69
3.2 Role pomocných hypotéz	75
3.3 Rozhodující experimenty	80
3.4 Hypotézy ad hoc	85
3.5 Principiální testovatelnost a empirický význam	88
4. Kritéria potvrzení a přijatelnosti vědeckých hypotéz	93
4.1 Množství, rozmanitost a přesnost podporující evidence	94
4.2 Potvrzení pomocí „nových“ implikačních testů	99
4.3 Teoretická podpora	101
4.4 Jednoduchost	105
4.5 Pravděpodobnost hypotéz	114

5. Zákony a jejich role ve vědeckém vysvětlení	117
5.1 Dva základní požadavky na vědecké vysvětlení	117
5.2 Deduktivně-nomologické vysvětlení	121
5.3 Univerzální zákony a nahodilá zobecnění	128
5.4 Pravděpodobnostní vysvětlení: základní pojmy	134
5.5 Statistická pravděpodobnost a pravděpodobnostní zákony	136
5.6 Induktivní povaha pravděpodobnostních vysvětlení	147
6. Teorie a teoretické vysvětlení	153
6.1 Obecná charakteristika vědeckých teorií	153
6.2 Vnitřní principy a přemostující principy vědeckých teorií	157
6.3 Teoretické porozumění	161
6.4 Status teoretických entit	164
6.5 Explanace a redukce na známé jevy	172
7. Vytváření nových pojmů	175
7.1 Definice	175
7.2 Operační definice	180
7.3 Empirický a systematický význam vědeckých pojmů	186
7.4 O „operačně nesmyslných“ otázkách	193
7.5 Povaha interpretačních výpovědí	195
8. Teoretická redukce	201
8.1 Spor mechanismu a vitalismu	201
8.2 Redukce teoretického slovníku	203
8.3 Redukce zákonů	205
8.4 Alternativní formulace mechanismu	208
8.5 Redukce psychologie: případ behaviorismu	209
Literatura k dalšímu studiu	217
Jmenný rejstřík	227
Věcný rejstřík	229